KATILIM ESASLI SİGORTACILIK VE BİREYSEL EMEKLİLİK SEKTÖR RAPORU

2024

Türkiye Sigorta Birliği

İÇİNDEKİLER

1. GENEL GÖRÜNÜM VE KISA TARİHÇE 2

2. KATILIM SİGORTACILIĞI MEVZUAT ALTYAPISI 3

3. KATILIM FİNANS VE SİGORTACILIĞINA YÖNELİK MEVZUATSAL ÇALIŞMALAR 4

4. 2024 YILINDA YÜRÜTÜLEN BAŞLICA FAALİYETLER 5

5. KATILIM REASÜRANSI FAALİYETLERİ (Türk Katılım Reasürans AŞ) 6

6. KATILIM SİGORTACILIĞI İSTATİSTİKİ VERİLERİ 8

6.1. Katılım Sigortacılığının Yıllar İtibarıyla Prim Üretimi Gelişimi 8

6.2. Şirket Bazında Prim Üretimi Rakamları 9

6.3. Katılım Sigortacılığı Branş Bazında Prim Üretimi 10

7. BES-OKS GELİŞİMİ 11

8. BES VE OKS'YE İLİŞKİN GÜNCEL VERİLER 14

Katılım Esaslı Emeklilik Yatırım Fonlarının Performansı 19

1.

GENEL GÖRÜNÜM VE KISA TARİHÇE

2022 YILINDA ORTAYA KONULAN "KATILIM FİNANS KANUNU" 2023 YIL SONUNDA YENİDEN YETKİLİ OTORİTELERCE ELE ALINMIŞ, BU AMAÇLA ÇEŞİTLİ TOPLANTI VE ORGANİZASYONLAR DÖNEM İÇİNDE GERÇEKLEŞTİRİLMİŞTİR.

Katılım Sigortacılığı, katılım ilkeleri kapsamında yürütülen sigortacılık faaliyetidir. Dünyada farklı ülkelerin farklı uygulama pratikleri olsa da ülkemizde 19.12.2020 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren Katılım Esasları Çerçevesinde Sigortacılık ve Bireysel Emeklilik Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik (Yönetmelik) ile Katılım sigortacılığının çerçevesi çizilmiştir.

Bu Yönetmelik ile katılım sigortacılığı alanında faaliyet gösterecek sigorta şirketlerinin, Danışma Komitesi oluşturarak katılım prensipleri çerçevesinde komitenin aldığı kararlara uygun faaliyet göstermesi yeterli bulunarak, mevzuatı gereği şirket bünyesinde kurulacak Katılım Uyum Birimleri ile Danışma Komitesi tarafından alınan kararların katılım şirketinde doğru uygulanması ve denetlenmesi yapılarak, muhtemel risklerin önüne geçilmesi sağlanmıştır. Bu anlayışa göre düzenlenen şirketlere ait ürün tasarımları, şirketlerin teminat verdiği risk ve yatırım politikaları, katılım prensiplerine uygun kurgulanarak şirketlerin faaliyette bulunması, katılım sigortacılığı açısından yeterli görülmüştür.

Katılım sigortacılığı faaliyetlerine ülkemizde ilk defa 2009 yılında başlanmış olup yaklaşık 14 yıllık bir geçmişe sahiptir. 2014 yılından beri yayımlanan Türkiye Sigorta Birliği istatistiklerindeki rakamsal veriler dikkate alındığında iki şirket ile çıkılan yola 2021 yılsonuna gelindiğinde pencere usulü ve tam katılım faaliyet türüyle üretim yapan şirket sayısı 12 şirkete kadar ulaşmıştır. Ancak Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK) tarafından yayımlanan düzenleme gereği pencere usulü sistemle yürütülen üretim faaliyetlerinin 2021 yılında sonlandırılması hükme bağlanmıştır.

Aktif üretimde bulunan tam katılım şirketlerimiz 7 şirket olarak hayat ve hayat dışı alanında faaliyetlerine devam etmektedir. Bu şirketlerimiz; Bereket Sigorta AŞ, Bereket Emeklilik ve Hayat AŞ, HDI Katılım Sigorta AŞ, Katılım Emeklilik ve Hayat AŞ, Neova Katılım Sigorta AŞ, Türkiye Katılım Hayat AŞ ve Türkiye Katılım Sigorta AŞ'dir.

Katılım reasürans alanında ise, 2021 yılında kurulan ve hizmetlerine başlayan Türk Katılım Reasürans AŞ, katılım sigortacılığı alanında ihtiyaç duyulan Re-Tekafül işlemlerini ülkemizde yürütmektedir.

Katılım sigortacılığı sektörü önceki yıllarda olduğu gibi 2024 yılında da gelişimine devam etmiş, yılsonu üretim rakamı bir önceki yıla göre %75,8 payla büyüyerek 43.056.610.830-TL tutarına ulaşmıştır.

Sektörün genel sigortacılık içindeki üretim payı incelendiğinde ise payın %5 bandında devam ettiği ve son yıllardaki gelişim trendine bakıldığında bu oranın korunduğu gözlenmektedir.

2.

KATILIM SİGORTACILIĞI MEVZUAT ALTYAPISI

Ülkemizde sigortacılığın ve aynı zamanda katılım sigortacılığı sektörünün tabi olduğu birincil yasal çerçeveyi genel olarak; 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu oluşturmaktadır. Başta Sigortacılık Kanunu olmak üzere ilgili Kanunlarda katılım sigortacılığına ilişkin tanımlanmış özel bir ifade bulunmamaktadır. Bununla birlikte, temelde katılım sigortacılığı ilkeleri ile çelişen kısıtlayıcı hükümler de bulunmamaktadır.

Ülkemizde katılım sigortacılığı faaliyeti gösteren şirketler konvansiyonel sigortacılık yapan tüm şirketlerin tabi olduğu ikincil düzenlemelerin tamamına tabidirler.

Bu düzenlemelere ilave olarak Katılım sigortacılığı sektörüne münhasır ikincil düzenlemeler ise, 19 Aralık 2020 tarihli ve 31339 sayılı Resmî Gazete ile yayımlanan *"Katılım Esasları Çerçevesinde Sigortacılık ve Bireysel Emeklilik Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik"* ve *"Katılım Esaslı Sigortacılık ve Bireysel Emeklilik Faaliyetlerine İlişkin Genelge (2021/3)"* ve devamında bu Genelgede değişiklik yapılmasına dair *"(2023/18) sayılı Genelge"* oluşturmaktadır.

3.

KATILIM FİNANS VE SİGORTACILIĞINA YÖNELİK MEVZUATSAL ÇALIŞMALAR

BİRLİĞİMİZ ÇALIŞMALARI SONUCUNDA "KATILIM FİNANS MEVZUAT TASLAĞI" İLE İLGİLİ HAZIRLANAN KONSOLİDE GÖRÜŞLERİMİZ 2024 YILINDA T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI'NA İLETİLMİŞTİR.

Katılım sigortacılığı alanında uygulanan mevzuatsal gereklilikler, düzenleyici ve denetleyici otorite olan Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından çıkarılan Yönetmelik, Genelge ve Sektör Duyuruları kapsamında yönetilebilmekle birlikte, katılım sigortacılığı alanında faaliyet gösteren veya faaliyette bulunmak isteyen şirket ve kuruluşlar ile bu alanda verilen hizmetlerden faydalanmak isteyenlere kılavuzluk edecek nitelikteki kanuni gereklilikler daima bir ihtiyaç olarak sektörde kendini hissettirmiştir.

Bu ihtiyacın karşılanabilmesi amacıyla konunun yetkili otoriteleri tarafından belirlenen stratejik hedefler kapsamında çeşitli çalışmalar ortaya konularak, gelecek dönemlere yönelik aksiyon planları üzerinde çalışmışlarda bulunulmuştur.

Bu çalışmalar çerçevesinde T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan *"Katılım Finans Mevzuat Taslağı"* 2024 yılında Birliğimize iletilerek, Birliğimiz görüşleri ile katılım sigortacılığı alanında faaliyet gösteren katılım sigorta şirketlerinin taslağa ilişkin değerlendirmeleri talep edilmiştir.

Birliğimiz çalışmaları sonucunda *"Katılım Finans Mevzuat Taslağı"* ile ilgili hazırlanan konsolide görüşlerimiz 2024 yılında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na iletilmiştir.

***"Katılım Finans Mevzuat Taslağı"* ile ilgili görüş ve değerlendirmelerimiz özetle;**

- Katılım finans şirketlerinin ait oldukları sektörlere dair (bankacılık, sigortacılık vs.) kendi yasal düzenlemelerinin bulunması nedeniyle düzenlenen kanun taslağında Yetkili Kurumların yetki alanlarının daraltılmamasının (kanun ile de korunması) hem mevcut uygulamanın devam etmesi hem de Katılım Finans Standartları Kurulu'na ek iş yükü doğmaması yönünden önem arz edeceği,
- Katılım finans kuruluşlarının danışma komitelerine inisiyatif tanınmasının önemli olacağı,
- Kurul ve danışma komitesi üyelerinde aranacak eğitim kriterlerinin (İslami İlimler) ilahiyat temelli olmasının yeterli olması, ihtiyaç olması halinde Yetkili Kurumlarca ilgili sektörlerde yapılacak düzenlemelerle danışma komitesi üyeleri için gereken ek niteliklerin belirlenebilmesi,

gibi ana başlıklar üzerine olmuştur.

Bu çatı çalışmaların yanında, katılım sigortacılığı alanında uygulanması gereken mevzuatsal gerekliliklerin karşılanabilmesi adına Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK) tarafından çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. SEDDK tarafında yürütülmekte olan bu çalışmaların sonucunda yeni Yönetmelik taslağının gelecek dönemlerde sektörün hizmetine sunulması beklenmektedir.

4.

2024 YILINDA YÜRÜTÜLEN BAŞLICA FAALİYETLER

Katılım sigortacılığının sağlam temellere oturtulmasını, geliştirilmesini, paydaşlarının tecrübelerini paylaşmasını ve karşılaşılan sorunların dile getirilerek çözüm yollarının aranmasını teminen Birliğimiz nezdinde faaliyet gösteren Katılım Sigortacılığı İnceleme ve Araştırma Komitesi önceki yıllarda olduğu üzere 2024 yılında da düzenli toplantılarına devam etmiştir.

2024 yılında Katılım Sigortacılığı alanında yürütülen başlıca faaliyetler;

- T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığınca iletilen *"Katılım Finans Kanunu Taslağı"* ile ilgili Birlik ve Şirket görüşlerimiz 2024/2973 sayılı Birlik yazımızla ilgili Bakanlığa iletilmesi sağlanmıştır.
- Sigortacılık Eğitim Merkezi (SEGEM) tarafından iletilen *"Katılım Esaslı Sigortacılık ve Bireysel Emeklilik Sertifika Programı'na katılarak sertifika sahibi olan personellerin yenileme eğitimine katılımı"* konulu yazıları 2024/123 ve 2024/1944 sayılı Birlik yazımızla sektöre duyurulmuştur.
- Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından düzenlenen *"İslami Finans Brifing"* toplantısına Ekim ayında Birliğimizce katılım sağlanmıştır.
- Katılım Esaslı Sigortacılık ve Bireysel Emeklilik Sektör Raporu Birliğimiz web sayfasında yayımlanması sağlanmıştır.
- Kamu Gözetimi Kurumu tarafından Birliğimize iletilen *"Katılım Finans Muhasebe Standartları"*na ilişkin görüş ve değerlendirmelerimiz hazırlanarak Kuruma iletilmiştir.

Bununla birlikte, Birlik nezdinde katılım sigortacılığı alanında faaliyette bulunan yetkili komitesince 2024 yılı içinde ele alınan ve önemli görülen başlıca konuları ise;

- Katılım finans ilkeleri özelinde BES birikimleriyle anlaşmalı projelerden konut alınabilmesine olanak sağlayabilecek *"Konut BES"* projesi,
- Hac ve Umre seyahatleri gibi konularda arzu edenlere BES üzerinden fayda sağlayabilecek ürün çalışmaları,
- Katılım alanındaki mevzuatsal konularda düzenleme ve denetleme kurumu ile ortak payda da değerlendirmelerde bulunmak ve gerekli görülen aksiyonları almak,
- Katılım sigortacılığı yenileme eğitimleri, Katılım Uyum Denetimleri gibi katılım şirket ve personelleri için önem arz eden konularda değerlendirme ve öneriler getirilmek,
- 2024 yılında T.C. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisince Resmî Gazete de yayımlanmış Orta Vadeli Program (2025-2027) da yer alan katılım finans sistemlerine ilişkin değerlendirmeler ve faydalar üzerine görüşler,

şeklinde özetleyebiliriz.

12'inci Kalkınma Planı ve 2024 yılında yayımlanan Orta Vadeli Programda katılım sigortacılığı mevzuat altyapısı ve ekosisteminin geliştirileceği, katılım finans esaslarıyla uyumlu sigortacılık tekniklerinin daha etkin ve şeffaf şekilde uygulanmasına yönelik düzenlemelerin hayata geçirileceği aktarılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı 2024 Yıllık Programı'nda, katılım finans sisteminin sermaye piyasalarına dayalı ürün ve hizmet çeşitliliğinin artırılması hedeflenmiş; bu doğrultuda, katılım sigortacılığına ilişkin teknik işleyişin düzenlenmesi ve ilgili mevzuat çalışmalarının yapılacağı belirtilmiştir. Program kapsamında ayrıca, Katılım Esasları Çerçevesinde Sigortacılık ve Bireysel Emeklilik Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik'te değişikliğe gidileceği de ifade edilmiştir.

Bu kapsamda, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 17.05.2024 tarihinde katılım finansa yönelik hazırlanan mevzuat taslağı Birliğimiz ile paylaşılmıştır. Taslak, ülkemizin katılım finans sektöründe faaliyet gösteren kurum ve kuruluşların bu kanun ile teşkilatlanması planlanan kamu tüzel kişiliğine haiz, özel bütçeli bir kurum nezdinde belirlenecek standartlar doğrultusunda faaliyet göstermelerine ilişkin düzenlemelerin, ilgili denetimlerin ve gerekli yaptırımların uygulanması amacıyla hazırlanmıştır. Söz konusu amacın gerçekleştirilmesi başta tasarruf sahipleri olmak üzere finans sektöründen hizmet alan tüm tarafların hak ve menfaatlerinin korunması açısından kritik öneme sahiptir.

5.

KATILIM REASÜRANSI FAALİYETLERİ (Türk Katılım Reasürans AŞ)

KURULUŞ SERMAYESİ 100 MİLYON TL OLAN TÜRK KATILIM REASÜRANS, ÜÇ YILDA ÖZKAYNAKLARINI BEŞ KAT ARTIRARAK 500 MİLYON TL'NİN ÜZERİNE TAŞIMIŞTIR. 2024 YILINDA, TÜRKİYE GENELİNDE REASÜRANS PAYI DÜŞÜLMÜŞ TOPLAM PRİMLERİN %6'SINI ÜSTLENEREK SEKTÖRDEKİ KONUMUNU DAHA DA SAĞLAMLAŞTIRMIŞTIR.

Risk kabullerine 01 Ocak 2022 tarihinde başlayan Türk Katılım Reasürans AŞ, üçüncü iş yılını brüt prim üretiminde %12'lik büyümeyle tamamlayarak Türk katılım sigorta piyasasının ihtiyaç duyduğu kapasite desteğini sağlamıştır.

2024 yılı, önceki yıllarda olduğu gibi, tüm dünyada ve Türkiye'de enflasyonun etkilerinin hissedildiği bir yıl olmuştur. Covid-19 pandemisi sonrası dönemde, küresel ekonomik gelişmeler ve özellikle iklim kaynaklı katastrofik hasarların artışı, 2022 yılından itibaren hissedilmeye başlanan kapasite daralmasını derinleştirmiştir. Ayrıca, Türkiye'de yaşanan yıkıcı Kahramanmaraş depremleri bu daralmanın etkilerini artırmış ve bu süreç 2024 yılının ortalarına kadar devam etmiştir. Ancak, 2024 yılının ortalarından itibaren kapasite daralmasında kademeli bir genişleme gözlemlenmiştir. Bu genişlemenin etkilerinin 2025 reasürans yenilemelerinde daha belirgin şekilde hissedileceği öngörülmektedir.

2024 yılında kapasite daralmasının bir sonucu olarak reasürans maliyetlerinde kayda değer bir artış yaşanmıştır. 2023 yılında yapılan revizyonlara ek olarak, 2024 reasürans yenilemelerinde bölüşmeli tretelerde risk ve olay limitlerinde azalma, komisyon oranlarında düşüş, kapalı koasürans uygulamasının kaldırılması ve maksimum konservasyon tutarlarının artırılması değişiklikleri uygulanmıştır.

Yurt içi piyasalara verdiği desteği artırarak sürdüren Türk Katılım Reasürans, 2024 yıl sonu itibarıyla toplamda 6 şirketin 13 reasürans anlaşmasına kapasite desteği sağlamıştır. Bu anlaşmaların 5'i bölüşmeli, 8'i ise bölüşmesiz nitelikte olmuş, 2024 yılı boyunca bölüşmesiz anlaşmaların portföydeki ağırlığı planlanan şekilde artırılmıştır.

Zorlu piyasa koşullarına rağmen, 2024 reasürans yenilemelerinde mevcut portföyünü koruma ve kârlılığı artırma stratejisiyle hareket eden Türk Katılım Reasürans'ın trete reasüransı alanında %89 artış oranı ile geçen sene sonu prim üretimi 959.577.714 TL iken 2024 yıl sonunda 1.813.919.751 TL olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemizde son yıllarda yaşanan yüksek enflasyon ortamı ve kur hareketliliği, hasar maliyetlerinde artışa sebep olmaktadır. Bu ortam TL bedelli poliçelerde eksik sigorta sorunu ile daha sık karşılaşılmasına yol açmaktadır. Bu nedenle 2024 yılında risk kabulünde daha dikkatli bir tutum izlenmiş, bu durum sigorta şirketlerinin teknik kârlılıklarını negatif etkilemiştir.

2024 yılında deprem hasarlarındaki belirsizliğin sonlanması ve deprem hasar dosyalarının kapatılması ile özellikle yılın ikinci yarısında tekrar rekabetçi piyasa koşulları oluşmuştur. Marmara bölgesi risk kabulündeki esneklikler artmış ve fiyatlar aşağı yönlü harekete geçmeye başlamıştır. 2025 yılında da rekabetçi ortamın devam etmesi ve fiyatların aşağı yönlü seyrini sürdürmesi beklenmektedir.

TÜRK KATILIM REASÜRANS'IN TRETE REASÜRANSI ALANINDA %89 ARTIŞ ORANI İLE GEÇEN SENE SONU PRİM ÜRETİMİ 959.577.714 TL İKEN 2024 YIL SONUNDA 1.813.919.751 TL OLARAK GERÇEKLEŞMİŞTİR.

6.

KATILIM SİGORTACILIĞI İSTATİSTİKİ VERİLERİ

KATILIM SİGORTACILIĞINA İLİŞKİN RAKAMSAL VERİLERİ İNCELENDİĞİNDE, ÜRETİMİN 2024 YILINDA DA BÜYÜME TRENDİNE DEVAM ETTİĞİ VE %5-6 PAZAR PAYI İLE KORUNDUĞU GÖRÜLMÜŞTÜR.

6.1. Katılım Sigortacılığının Yıllar İtibarıyla Prim Üretimi Gelişimi

Katılım Sigortacılığı rakamsal verileri incelendiğinde, üretimin 2024 yılında da büyüme trendine devam ettiği ve %5,1 pazar payı ile korunduğu görülmektedir.

Katılım sigortacılığı 2024 yılı sonu prim üretimi baz alındığında, bir önceki yıla göre %76 oranında artış göstererek 24,5 milyar TL'den 43 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 1: Yıl Bazında Katılım Sigortacılığı Prim Üretim Rakamları, Büyüme Oranları ve Sektör Payı

Yıllar	Tüm Sektör Prim Üretimi (TL)	Önceki Yıla Göre Büyüme Oranı (%)	Katılım Sigortacılığı Prim Üretimi (TL)	Önceki Yıla Göre Büyüme Oranı (%)	Katılım Sigortacılığı Prim Üretimi / Tüm Sektör Prim Üretimi (%)
2024	**838.496.120.960**	**72,5**	**43.056.610.830**	**76**	**5,1**
2023	486.024.033.340	106,8	24.496.369.321	103,2	5
2022	235.011.799.710	123	12.055.367.434	120	5,1
2021	105.307.008.083	27,5	5.468.861.839	28,1	5,2
2020	82.575.846.005	19,3	4.267.313.631	24,2	5,2
2019	69.242.168.593	26,7	3.436.819.840	54,0	5
2018	54.653.580.369	18,3	2.231.560.711	69,6	4,1
2017	46.181.816.693	14,9	1.315.855.322	25,8	2,8
2016	40.191.374.542	30,6	1.045.611.280	96,1	2,6
2015	30.773.775.736	19,4	533.253.025	38,9	1,7
2014	25.776.851.269	-	383.722.042	-	1,5

6.2. Şirket Bazında Prim Üretimi Rakamları

2024 yılında toplam 7 şirketin tam katılım olarak faaliyet gösterdiği katılım sigortacılığı sektörünün prim üretiminin yaklaşık %78'si ilk iki şirket tarafından üretilmektedir. Bu şirketler üretim sıralamasıyla Neova Katılım Sigorta AŞ ve Bereket Sigorta AŞ'dir.

Şirket bazında prim üretiminin yoğunlaşmış olduğu sigorta branşlarına bakıldığında ise; Neova Katılım Sigorta AŞ üretiminin yaklaşık %56'sının kara araçları sorumluluk branşında, Bereket Sigorta AŞ üretiminin %68,73'ünün ise genel zararlar branşında gerçekleştiği görülmektedir.

Katılım sigortacılığı prim üretiminin üretim kanalı bazında dağılımına bakıldığında ise, tıpkı önceki yıllarda olduğu gibi %50 pay ile acente/broker satış kanalının ilk sırada olduğu, bu payı %23,5 pay ile banka satış kanalı takip etmektedir.

Tablo 2: Şirket Bazında Prim Üretim Rakamları ve Katılım Sektörü Pazar Payları

				2024		2023		
Üretim Sıralama	Şirket	Faaliyet Tarihi	Faaliyet Türü	Toplam Üretim (TL)	Pazar Payı (%)	Toplam Üretim (TL)	Pazar Payı (%)	Değişim %
1	**Neova Katılım Sigorta AŞ**	**2010**	**Tam Katılım**	**19.068.570.648**	**44**	**11.517.253.524**	**47**	**66**
2	**Bereket Sigorta AŞ**	**2018**	**Tam Katılım**	**14.722.312.073**	**34**	**8.501.088.233**	**35**	**73**
3	**Türkiye Katılım Sigorta AŞ**	**2023**	**Tam Katılım**	**4.277.996.870**	**10**	**1.004.285.386**	**4**	**326**
4	Katılım Emeklilik ve Hayat AŞ	2014	Tam Katılım	2.769.195.740	6	1.514.292.927	6	83
5	Bereket Emeklilik ve Hayat AŞ	2011	Tam Katılım	1.210.749.128	3	926.584.532	4	31
6	HDI Katılım Sigorta AŞ	2023	Tam Katılım	872.442.424	2	931.562.184	4	-6
7	Türkiye Katılım Hayat AŞ	2023	Tam Katılım	112.184.378	0,26	111.754.895	0	0
	Türkiye Sigorta AŞ	**2020**	**Pencere/ Devir**	**21.799.220**	**0,0506**	**265.905**	**0,00**	**8098**
	HDI Sigorta AŞ	**2019**	**Pencere/ Devir**	**1.089.246**	**0,0025**	**-10.610.202**	**0,00**	**-110**
	Doğa Sigorta AŞ	**2014**	**Pencere/ Devir**	**271.103**	**0,0006**	**-108.064**	**0,00**	**-351**
	SEKTÖR TOPLAMI			43.056.610.830	100	24.496.369.321	100	76

2024 YILINDA TOPLAM 7 ŞİRKETİN TAM KATILIM OLARAK FAALİYET GÖSTERDİĞİ KATILIM SİGORTACILIĞI SEKTÖRÜNÜN PRİM ÜRETİMİNİN YAKLAŞIK %78'Sİ İLK İKİ ŞİRKET TARAFINDAN ÜRETİLMEKTEDİR.

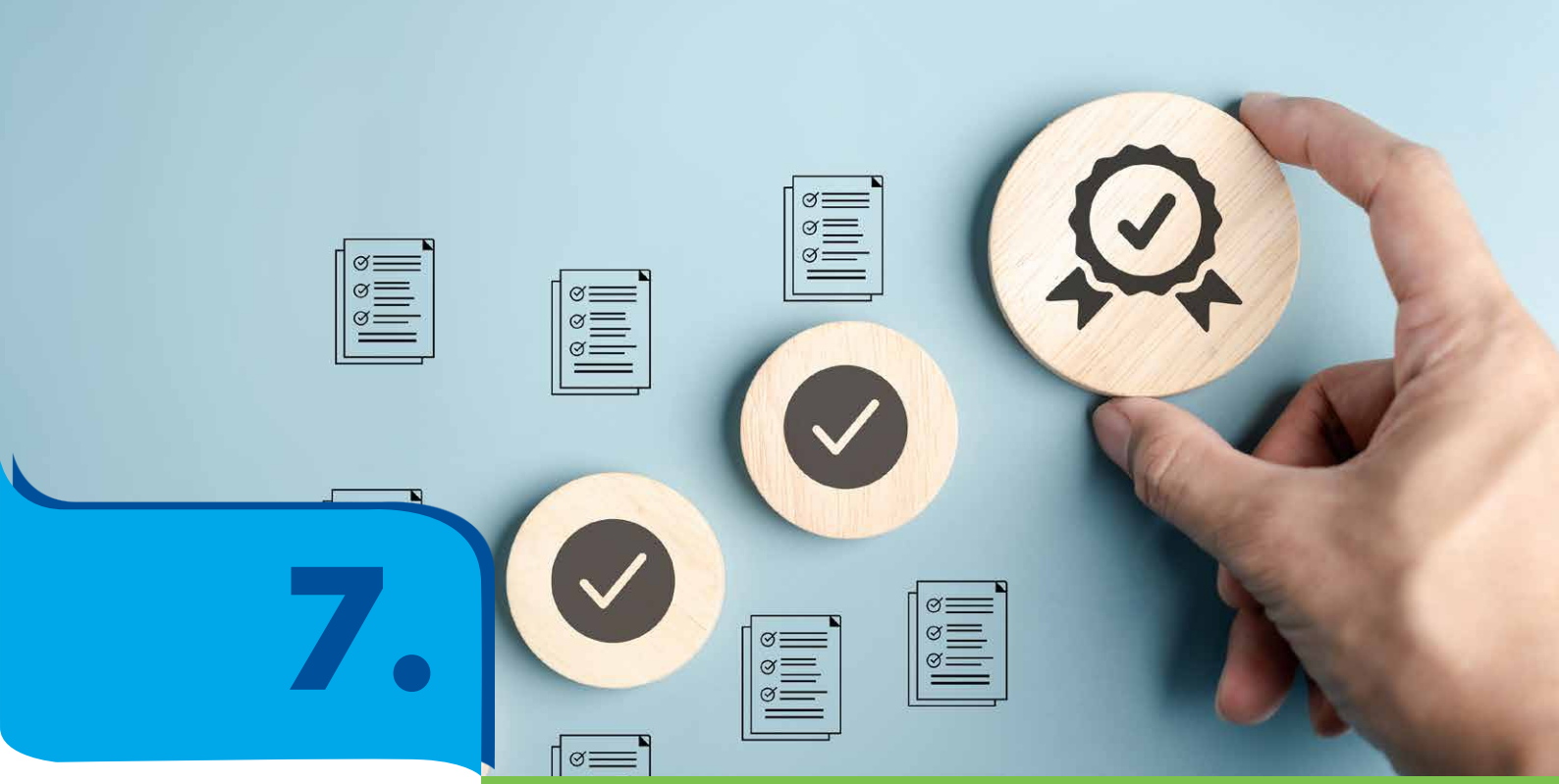
6.3. Katılım Sigortacılığı Branş Bazında Prim Üretimi

2024 yılı sonu itibarıyla katılım sigortacılığı prim üretiminin yaklaşık %95,8'i hayat dışı branşlarında kalan %4,2'si ise hayat branşında gerçekleşen üretim tutarlarından kaynaklanmaktadır.

Branş bazı değerlendirilmelerinde hayat dışı branşlarda en yüksek prim üretimi gerçekleştirilen branşlar sırasıyla %39 ile Kara Araçları Sorumluluk ve %18 ile Genel Zararlar branşlarında gerçekleştiği görülmektedir.

	2024		2025		
Branş	Toplam Üretim (TL)	Pazar Payı (%)	Toplam Üretim (TL)	Pazar Payı (%)	Yıl Bazlı Değişim (%)
Kaza	**2.619.156.392**	**6,35**	**1.166.726.382**	**5**	**124**
Hastalık-Sağlık	2.321.099.924	5,63	1.183.783.608	5	96
Kasko	5.454.288.551	13,23	3.582.990.933	15	52
Hava Araçları	30.254.438	0,07	16.864.631	0,073	79
Su Araçları	17.206.179	0,04	30.542.166	0,132	-44
Nakliyat	147.642.767	0,36	122.618.619	1	20
Yangın/Doğal Afetler	5.772.207.366	14	3.258.637.400	14	77
Genel Zararlar	7.466.866.421	18	5.086.072.846	22	47
Kara Araçları Sorumluluk	16.262.204.145	39	7.836.033.948	34	107
Trafik-Yeşil Kart Dâhil-	14.111.373.561	34	7.136.352.955	31	97
Genel Sorumluluk	590.485.035	1,4	366.561.798	2	61
Kredi	778.781	0,002	266.146	0,001	193
Kefalet	118.375.814	0,29	44.387.299	0,192	167
Finansal Kayıplar	34.459.689	0,08	18.684.336	0,081	84
Hukuksal Koruma	401.860.135	0,97	432.722.878	2	-7
Hayat Dışı Toplamı	**41.236.885.636**	**96**	**23.146.892.992**	**95**	**78**
Hayat Toplamı	**1.819.725.193**	**4**	**1.319.740.515**	**5**	**38**
Genel Toplam	**43.056.610.830**	**100**	**24.466.633.507**	**100**	**76**

2024 YILI SONU İTİBARIYLA KATILIM SİGORTACILIĞI PRİM ÜRETİMİNİN YAKLAŞIK %95,8'İ HAYAT DIŞI BRANŞLARINDA KALAN %4,2'Sİ İSE HAYAT BRANŞINDA GERÇEKLEŞEN ÜRETİM TUTARLARINDAN KAYNAKLANMAKTADIR.

7.

BES-OKS GELİŞİMİ

BES'İN SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜMESİ İÇİN 12'İNCİ KALKINMA PLANI, 2024-2026 ORTA VADELİ PROGRAM VE CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK PROGRAMI'NDA YER VERİLEN OTOMATİK KATILIM SİSTEMİ'NİN (OKS) İŞVERENLERİN DE KATKISI İLE İKİNCİ BASAMAK EMEKLİLİK SİSTEMİNE DÖNÜŞECEĞİ TAMAMLAYICI EMEKLİLİK SİSTEMİ (TES) İÇİN ÇALIŞMALAR DEVAM ETMEKTEDİR.

Bireysel Emeklilik Sistemi (BES), emeklilikte ek gelir sağlayarak refah düzeyini iyileştirmek amacıyla gönüllü katılım ve tanımlanmış katkı ilkesi temelinde, sosyal güvenlik sistemini tamamlayıcı nitelikte geliştirilmiş bir uygulamadır. Kişilerin tasarruf eğilimlerini dikkate alarak emekli maaşlarına ek getiri sağlamayı hedeflemektedir. Bu sayede, emeklilik döneminde bireylerin çalışma hayatındaki gelir seviyelerini koruyarak yaşam standartlarının yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Günümüzde neredeyse tüm ülkeler demografik değişim sürecinden geçmektedir. Küresel doğurganlık oranlarındaki düşüş ve buna paralel olarak yaşam beklentisinin artması yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki payını artırmaktadır. Dünya genelinde yaşlı nüfus oranı 2024 yılında %10,2 iken Türkiye'de bu oran %10,6 seviyesindedir. Bu uzun ömür her ne kadar önemli bir ilerleme olarak değerlendirilse de sağlık sistemleri üzerinde baskı oluşturmakta ve bireylerin tasarruflarının daha uzun bir yaşam süresine yayılmasını gerektirdiğinden finansal güvenliği zorlaştırmaktadır.

Ülkemizde çalışan nüfusun artmasına bağlı olarak önümüzdeki yirmi yıl demografik fırsat penceresi sunmaktadır. Diğer yandan, düşen doğum oranları ve yükselen yaşam standartları emeklilik sistemlerinin sürdürülebilirliği üzerinde ciddi baskı oluşturmaktadır. Bu durum, tasarruf bilincinin artırılmasını, BES gibi uzun vadeli tasarruf sistemlerine katılımın çoğaltılmasını ve sistemde aktif kalmayı teşvik etmeyi kritik hale getirmektedir.

Bireysel Emeklilik Sistemi (BES), kişisel tasarrufları finansal sisteme kazandırarak sermaye birikimi ve istihdamı destekleyen bir yatırım aracıdır. Türkiye'de 2001'de yasal altyapısı oluşturulmuş, 2003'te uygulamaya alınmıştır. 2013'te getirilen devlet katkısı, sisteme katılımı genişletmiştir. 2017'de otomatik katılım ile çalışanlar işverenleri aracılığıyla dâhil edilmiştir. 2021'de 18 yaş altının katılımına izin verilmiş, kısa sürede 1 milyon çocuk ve genç sisteme girmiştir. Aynı yıl kurulan BEFAS platformu sayesinde katılımcılar farklı şirket fonlarına erişim imkânı kazanmıştır.

BİRLİĞİMİZ BÜNYESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALARLA; KESİNTİLERİN SADELEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ÖNERİ SETİ HAZIRLANMIŞ OLUP, ORTA VADELİ PROGRAM VE CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK PLANI'NDA YER ALAN "BES'TE YAPILAN KESİNTİLERİN SADELEŞTİRİLMESİ VE AZALTILARAK DAHA CAZİP HALE GETİRİLMESİNE" YÖNELİK SEKTÖR TALEP VE ÖNERİLERİNİN OLUŞTURULMASI İÇİN ÇALIŞMALAR DEVAM ETMEKTEDİR.

2022 yılında katılımcıların acil nakit ihtiyaçları için temlik ve kısmi ödeme uygulamalarına Kanun değişikliğinde yer verilmiş, 2023 yılında alt düzenlemeler ile katılımcıların acil nakit ihtiyaçları için BES sözleşmelerini bankalara teminat olarak göstererek uygun şartlarda kredi kullanımına imkân sağlayan temlik uygulaması hayata geçirilmiştir. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK) tarafından mevcut merkezi alacağın devri fonlarına ilave olarak, bir tanesi katılım esaslı finans ilkelerine göre yönetilmek ve fon ünvanında "katılım" ibaresini bulundurmak kaydıyla "temkinli değişken" veya "muhafazakâr değişken" ünvanlı ilave iki adet fon kurulmasına karar verilmiştir.

Katılımcılar özellikle konut alımı ve evlilik gibi nedenlerle BES sözleşmelerini sonlandırdıklarından, sistemden ayrılmadan bu ihtiyaçların karşılanmasını teşvik etmek için belli koşullarda birikimlerinin yüzde ellisine kadar alınabilmesine imkân sağlayan kısmi ödeme uygulaması, 21.03.2024 tarihli ve 32496 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, "Bireysel Emeklilik Sisteminde Kısmen Ödeme Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile 1 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla uygulamaya alınmıştır. Maddi zorluklar nedeniyle erken çıkışları minimize etmek üzere atılan bu adımlar ile sistemin istikrarlı büyümesi devam etmiştir.

BES'in sürdürülebilir büyümesi için 12'inci Kalkınma Planı, 2024-2026 Orta Vadeli Program ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda yer verilen Otomatik Katılım Sistemi'nin (OKS) işverenlerin de katkısı ile ikinci basamak emeklilik sistemine dönüşeceği Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi (TES) için çalışmalar devam etmektedir. İkinci basamak emeklilik sisteminin kurulması hem toplam tasarrufların artması hem de çalışanlara emeklilik döneminde ek gelir sağlaması açısından oldukça kritik öneme sahiptir. Bu kapsamda, kurulması planlanan TES'in işleyişine ilişkin önerilerimiz düzenleyici otorite ve Emeklilik Gözetim Merkezi (EGM) ile paylaşılmış olup, önümüzdeki dönemde ilgili mevzuatın oluşturulması beklenmektedir.

Birliğimiz bünyesinde yapılan çalışmalarla; kesintilerin sadeleştirilmesine yönelik öneri seti hazırlanmış olup, Orta Vadeli Program ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Planı'nda yer alan "BES'te yapılan kesintilerin sadeleştirilmesi ve azaltılarak daha cazip hale getirilmesine" yönelik sektör talep ve önerilerinin oluşturulması için çalışmalar devam etmektedir.

Sektörümüzün sürdürülebilir büyümesini desteklemek ve katılımcıları memnun eden çözümler sunacak alternatifler geliştirmek adına, emeklilik yatırım fonları evreninin genişletilmesine ilişkin taleplerimiz doğrultusunda gerekli mevzuat değişikliğine yönelik çalışmalar takip edilmektedir. Getirilerin iyileştirilmesine ilişkin önerilerimizin hayata geçirilmesi ile ulusal tasarrufların arttırılmasına önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Emeklilik yatırım fonlarının yatırım alanlarını çeşitlendirerek katılımcı memnuniyetini ve sistemin sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Bu doğrultuda, BES'e girişte fon tercihi yapmayan katılımcıların birikimlerinin yönlendirildiği standart fonların, girişim sermayesi yatırım fonlarına yatırım yapabilmesinin önü açılmıştır. Bu kapsamda, Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'in 3. maddesine yapılan ekleme ile standart fonların en az %1 oranında girişim sermayesi yatırım fonu katılma paylarına yatırım yapması zorunlu hale getirilmiştir.

EMEKLİLİK YATIRIM FONLARINA İLİŞKİN REHBER'İN 3. MADDESİNE YAPILAN EKLEME İLE STANDART FONLARIN EN AZ %1 ORANINDA GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU KATILMA PAYLARINA YATIRIM YAPMASI ZORUNLU HALE GETİRİLMİŞTİR.

OKS'de çalışana ait iletişim bilgisine erişimin kısıtlı olması ve işlemlerin ağırlıkla işveren üzerinden ilerliyor olması nedeniyle fon dağılım değişikliği çok kısıtlı seviyede gerçekleşmekte olup, herhangi bir tercihte bulunmayanların fonları otomatik olarak standart fona yönlendiği için bu fonlar en büyük ağırlığı oluşturmaktadır. 2024 yıl sonu itibarıyla katılımcıların %65'i standart fonları, %31'i ise başlangıç fonlarını tercih etmektedir. Katılımcıların risk algısına göre daha iyi getirilere ulaşabilmeleri için şirketlerimizce sunulan risk profil anketinin sadeleştirilmesine ilişkin talebimiz otoriteye hatırlatılmış olup, yıllar itibarıyla bakıldığında, 2022 yılı dışında OKS fonları TÜFE ve diğer alternatif yatırım araçlarının altında getiri performansı göstermiştir.

2025-2027 Orta Vadeli Program'da, standart fonların katılımcıların birikimleri için daha fazla katma değer üretecek şekilde yeniden tasarlanacağı belirtilmiştir. OKS standart fonun içeriğinin iyileştirilmesine yönelik taleplerimiz Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) ziyareti sırasında dile getirilmiş olup, sonrasında ise taleplerimizin yer aldığı sunum bir yazı eşliğinde Kurulları ile paylaşılmıştır.

Standart fonlardaki yatırım sınırlamalarının kısıtlayıcı yapısı fon performansında değişken fonları yakalayamamasına neden olmaktadır. 2024 sonu itibarıyla OKS'de toplam fonların %66,3'ünün standart fonlarda yatırıma yönlendirildiği görülmekte olup, BES ve OKS standart fon performansının iyileştirilmesi için varlık dağılımlarında değişikliğe gidilmesi gerekmektedir. Standart fonların varlık dağılımının, getiri ihtimali çok daha yüksek olan kıymetli madenler ve borçlanma araçları gibi fonlara yatırım yapacak şekilde yeniden belirlenmesi bu durumun önüne geçerek, katılımcı memnuniyetiyle ulusal tasarrufların artmasına ve sistemin istenen büyüklüğe kavuşmasına katkı sağlayacaktır. Özellikle TES'in hayata geçirilmesi öncesinde standart fonlardaki iyileştirmelerin, sisteme olan güveni artırabileceği ve geçiş sürecini kolaylaştırabileceği düşünülmektedir. Bu kapsamda katılımcı memnuniyeti için, riskin dağıtılması ve portföy yöneticisinin uygun gördüğü dönemlerde getiriyi artırabilmesine imkân vermek adına standart fonların performanslarının iyileştirilmesine ilişkin önerilerimiz SPK'ya iletilmiş olup gelişmeler takip edilmektedir.

Önümüzdeki dönemde 20 milyonu aşkın çalışanın kısa sürede TES kapsamında sisteme girmesi beklenmekte olup, operasyonel süreçlerin daha sağlıklı yürütülebilmesi teminen işverenlere sisteme girişleri esnasında gerekli bilgilendirmenin yapılması ve çalışan memnuniyetinin sağlanabilmesi açısından sahada yapılacak bilgilendirmelerin çok daha faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, SPK lisansı olan aracıların tamamlayıcı eğitim sonrası belirli konulardan sınava girerek BES aracı lisansı sahibi olabilmelerine imkân sağlanması hususundaki talebimiz olumlu karşılanarak yapılan çalışmalar sonrasında, SPK lisansına sahip aracıların BES lisansına sahip olabilmeleri için "Bireysel Emeklilik Aracıları Sınav, Sicil ve Lisans İşlemleri Kılavuzu"nda gerekli güncelleme yapılmıştır.

EGM tarafından 2025 yılı içinde yürütmeyi planladıkları kritik öneme sahip projeler Birliğimiz ile paylaşılmış olup; sağlayacağı fayda, maliyet ve takvimlendirme kapsamında değerlendirilerek görüşlerimiz EGM ve ilgili kurumlara iletilmiştir.

Sektörde dijitalleşme çalışmaları hız kazanmaya başlamasıyla birlikte, süreçlerin elektronik ortama taşınması sektörün gelişimi açısından kritik hale gelmiştir. Bu doğrultuda, ilgili mevzuatın dijital dönüşüme uyumlu hale getirilmesi; maliyetlerin azaltılması, penetrasyonun artırılması ve katılımcı memnuniyetinin sağlanması açısından büyük öneme sahiptir. Şirketlerin e-Devlet, mobil uygulamalar ve diğer dijital platformlar üzerinden bilgilendirme ve belge sunum yükümlülüklerini yerine getirebilmesine yönelik mevzuatta esneklik sağlanmasına yönelik talepleri Kurum'a iletilmiş olup, Genelge'de değişiklik yapılması beklenmektedir.

2024 SONU İTİBARIYLA OKS'DE TOPLAM FONLARIN %66,3'ÜNÜN STANDART FONLARDA YATIRIMA YÖNLENDİRİLDİĞİ GÖRÜLMEKTE OLUP, BES VE OKS STANDART FON PERFORMANSININ İYİLEŞTİRİLMESİ İÇİN VARLIK DAĞILIMLARINDA DEĞİŞİKLİĞE GİDİLMESİ GEREKMEKTEDİR.

8. BES VE OKS'YE İLİŞKİN GÜNCEL VERİLER

OKS KAPSAMINDA YIL SONU İTİBARIYLA 29,1 MİLYON ÇALIŞAN SİSTEME DÂHİL OLMUŞTUR. BU ÇALIŞANLARIN 7,6 MİLYONU SİSTEMDE KALMAYA DEVAM ETMİŞTİR.

Sistemin istikrarlı büyümesi yıllar içerisinde devam ederek, 2024 yılı hedefleri arasında yer alan 1 trilyon TL fon büyüklüğü hedefine mayıs sonunda ulaşılmıştır. Finansal piyasalarda dikkatleri üzerine çeken BES'te yıl sonu itibarıyla katılımcı sayısı bir önceki yıla oranla %9,8 artış ile 9,5 milyona ve devlet katkısı dâhil fon büyüklüğü %62,1 artış ile 1,1 trilyon TL'ye ulaşmıştır. 18 yaş altı bireylerin sisteme dâhil olması ile birlikte BES katılımcı sayısında büyük bir ivme yakalanmıştır. Bu segmentte 2024 yıl sonu itibarıyla 1,4 milyon katılımcı ile 34,4 milyar TL fon büyüklüğüne ulaşılmıştır.

OKS kapsamında yıl sonu itibarıyla 29,1 milyon çalışan sisteme dâhil olmuştur. Bu çalışanların 7,6 milyonu sistemde kalmaya devam etmiştir. Çalışanların fon büyüklüğü 81,7 milyar TL'ye, 5,4 milyar TL devlet katkısı tutarı ile birlikte toplam fon büyüklüğü ise 87,2 milyar TL'ye yaklaşmıştır.

BEFAS platformunda, yıl sonu itibarıyla işlem hacmi 73,3 milyar TL'ye ulaşmıştır. Finansal okur yazarlığın artması ile katılımcılar risk algılarına göre istedikleri fonlara Platform üzerinden kolayca ulaşabilmektedirler. 01.04.2022 itibarıyla katılım fonları da BEFAS'ta işlem görmekte olup, EGM'den alınan verilerde, 2024 yılı sonu itibarıyla BEFAS'ta faizsiz fon tercih eden 99.389 katılımcıya ait 117.569 adet sözleşme bulunmaktadır.

2024 Yıl Sonu İtibarıyla BEFAS'ta Faizli ve Faizsiz Fon Tercih Eden Katılımcılar ve Sözleşme Adetleri (Kümülatif)

Faiz Tercihi	Sözleşme Adedi	Katılımcı Sayısı
Faizli Fon	264.833	212.929
Faizsiz Fon	117.569	99.389
Toplam	**382.402**	**312.318**

Kaynak: 31.12.2024 EGM Verileri

Katılımcıların acil nakit ihtiyaçları için BES sözleşmelerini sonlandırmamalarını teminen Alacağın Devri uygulamasında, EGM, bankalar ve emeklilik şirketlerimiz arasında operasyonel süreçlerin tasarımı için çalışmalar yıl içerisinde devam etmiş, 3 Haziran 2024 tarihi itibarıyla katılımcıların bankalara yaptığı başvurular EGM üzerinden emeklilik şirketlerimize iletilerek talepler değerlendirilmeye başlanmıştır. 2024 yıl sonu itibarıyla temlik edilen 725 adet sözleşme için 161 milyon TL merkezi alacağın devri fonuna aktarılmıştır.

Kredi Adedi ve Fon Büyüklüğü	Aralık 2024	Değişim Oranı (Bir aylık)	Kasım 2024	Ekim 2024	Eylül 2024	Ağustos 2024	Temmuz 2024	Haziran 2024
Kredi Adedi	725	%39	520	453	390	337	250	171
Temlik Edilen Fon Büyüklüğü (milyon TL)	160,9	%16	138,63	121,20	106,54	95,14	72,89	43,88

Kaynak: 31.12.2024 EGM Verileri

2024 yılının temmuz ayında hayata geçirilen kısmi ödeme uygulamasında, katılımcıların büyük çoğunluğu ev alımı için bu hakkı kullandığı görülmektedir. Evlilik ve konut alımı için 258 adet sözleşmeden devlet katkısı dâhil toplam 144,2 milyon TL kısmi ödeme gerçekleştirilmiştir.

	EVLİLİK			KONUT ALIMI			
	Başvuru Esnasında Belge İbrazı			Başvuru Esnasında Belge İbrazı			
	VAR	YOK	Toplam	YOK	VAR	Toplam	GENEL TOPLAM
Sözleşme Adedi	16	3	19	139	100	239	258
Kısmi Ödenen Birikim Tutarı (TL)	6.239.824	991.611	7.231.435	64.866.762	53.057.519	117.924.281	125.155.716
Kısmi Ödenen Devlet Katkısı Tutarı (TL)	1.098.887	132.498	1.231.385	8.850.415	8.989.401	17.839.816	19.071.201
Toplam Kısmi Ödeme Tutarı (TL)	7.338.711	1.124.109	8.462.820	73.717.177	62.046.920	135.764.097	144.226.917

Kaynak: 31.12.2024 EGM Verileri

Üst politika metinlerinde önemli bir yer teşkil eden katılım esaslı sigortacılık ve bireysel emeklilik faaliyetleri çerçevesinde BES'te faize duyarlı ürünlerin ön plana çıkmasına yönelik çalışmalar önem kazanarak, faizsiz finans sistemine dâhil edilen birikimlerin BES'e yönlendirilmesi sağlanmıştır. Katılım ürünlerinin sunumu faizsiz enstrümanlara yatırım yapan emeklilik yatırım fonları ile gerçekleştirilmektedir. Yıl sonu itibarıyla ünvanında katılım ifadesi geçen fon büyüklükleri şirket bazında aşağıdaki tabloda yer almakta olup toplam 386 milyar TL'yi aşan fon büyüklüğüne ulaşılmıştır.

Ünvanında Katılım İfadesi Geçen Toplam Fon Büyüklüğü

Şirket Adı	Toplam Değer (TL)
Türkiye Hayat ve Emeklilik	153.250.368.405
AgeSA Hayat ve Emeklilik	76.603.737.368
Garanti Emeklilik ve Hayat	56.878.902.619
Anadolu Hayat Emeklilik	48.848.821.139
Katılım Emeklilik ve Hayat	32.798.926.879
Bereket Emeklilik ve Hayat	5.057.746.902
Metlife Emeklilik ve Hayat	4.815.917.487
Allianz Yaşam ve Emeklilik	3.713.334.605
Axa Hayat ve Emeklilik	2.724.682.344
BNP Paribas Cardif Emeklilik	573.519.002
HDI Fiba Emeklilik ve Hayat	558.910.743
QNB Sağlık Hayat Sigorta ve Emeklilik	545.636.036
Toplam	**386.370.503.528**

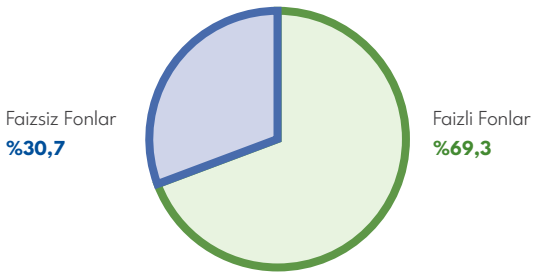
Kaynak: 31.12.2024 tarihli SPK verileri

Not: Yönetmelik'in kapsamı ünvanında katılım ifadesi geçen fonlar olduğundan, tabloya altın katılım fonları dâhil olup, ünvanında katılım ifadesi olmayan altın fonları dâhil edilmemiştir.

BES'te faize duyarlı katılımcıların yanı sıra, diğer katılımcılar da planında sunulması kaydıyla faiz içermeyen emeklilik yatırım fonları tercih edebilmektedir. BES ve OKS'de 2024 yıl sonu itibarıyla katkı fonları da dâhil tüm otomatik katılım ve bireysel emeklilik sistemindeki emeklilik yatırım fonları arasında, ünvanında "katılım" ifadesi geçen fonların ağırlığının yaklaşık %30,7 olduğu Grafik 1'de görülmektedir.

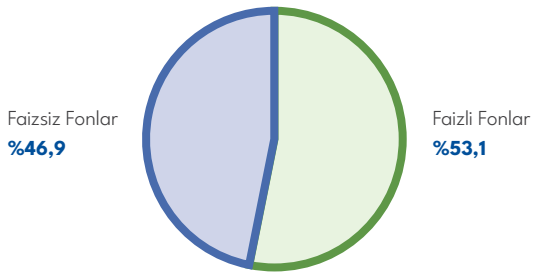
Özellikle, 2017 yılından itibaren yürürlüğe giren OKS'de çalışanların tercihine uygun faiz içeren veya içermeyen emeklilik planlarının sunulması zorunluluğu getirilmiştir. Grafik 2'de de görüleceği üzere 2024 yılında faiz içermeyen fonların ağırlığı %46,9 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

GRAFİK 1-KATILIM FONLARININ AĞIRLIĞI (BES-OKS)

Kaynak: 31.12.2024 tarihli EGM verileri

GRAFİK 2-KATILIM FONLARININ AĞIRLIĞI (OKS)

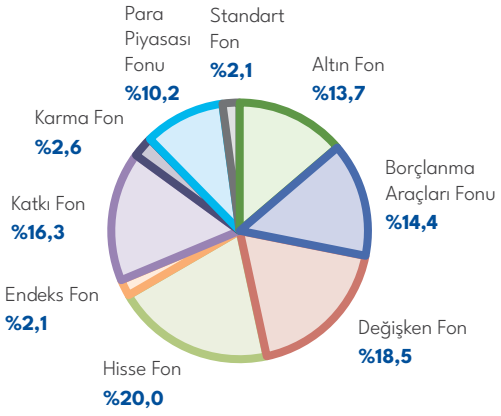

Kaynak: 31.12.2024 tarihli EGM verileri

Grafik 3'te ise katkı fonları dâhil bireysel emeklilik sistemindeki faiz içeren emeklilik yatırım fonlarının fon türüne göre dağılımı gösterilmektedir. Faiz içeren emeklilik yatırım fonlarında hisse ve değişken fonların en yüksek paya sahip olduğu görülmektedir.

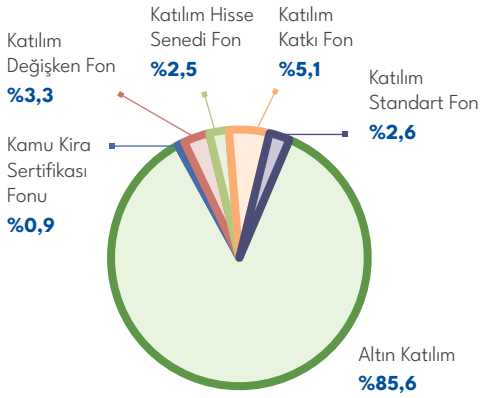
BES'teki katılım emeklilik yatırım fonlarının; katkı fonları dâhil toplam fon dağılımı Grafik 4'te yer almaktadır. Buna göre; katılım emeklilik yatırım fonları arasında %85,6 ile altın fonlarının büyük bir paya sahip olduğu görülmekte, ikinci sırada %5,1 ile katılım katkı ve üçüncü sırada %3,3 ile katılım değişken fonları sıralamayı takip etmektedir.

GRAFİK 3-BES FAİZ İÇEREN FONLARIN FON TÜRÜNE GÖRE DAĞILIMI

Kaynak: 31.12.2024 tarihli Infina business analytics verileri

GRAFİK 4- BES KATILIM FONLARININ FON TÜRÜNE GÖRE DAĞILIMI

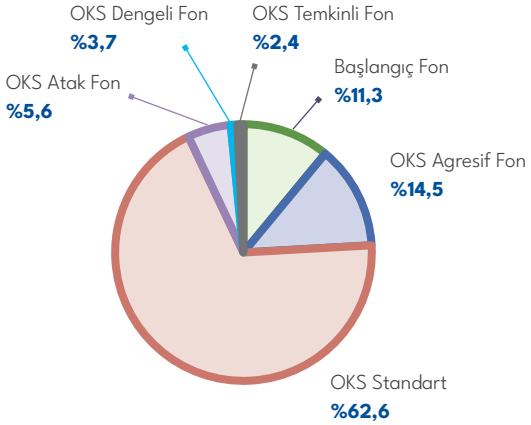

Kaynak: 31.12.2024 tarihli Infina business analytics verileri

OKS'de başlangıç fonunda kaldığı süreyi tamamlayan çalışanın herhangi bir fon tercihi yapmaması halinde otomatik olarak standart fona yönlendirilmesi ile faizsiz ürünler öne çıkmaktadır. Grafik 5'te yer verilen OKS'deki faiz içeren fonların fon türlerine göre dağılımında da %62,6'lık büyük bir oran ile standart fonların ağırlıkta olduğu görülmektedir. Değişken-Agresif fonlar %14,5 ile ikinci sırada yer almaktadır Başlangıç fonları %11,3 ile üçüncü sırada yer almakta olup, bu seviyelere ulaşılması çalışanların risk algılarına göre tercihlerini yönetmeye başladıklarını göstermektedir.

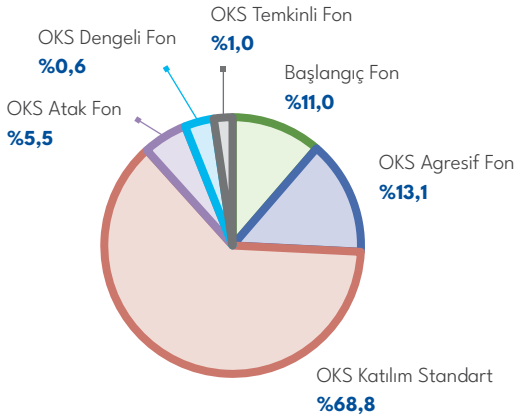
Grafik 6'dan da görüleceği üzere OKS'de faizsiz yatırım tercihlerinde yaklaşık %68,8 ile ön sırayı alan "katılım standart fonları" önemli bir büyüklüğe ulaşmıştır. Katılım standart emeklilik yatırım fonlarını %13,1 ile değişken agresif fonlar takip etmektedir.

GRAFİK 5-OKS FAİZ İÇEREN FONLARIN FON TÜRÜNE GÖRE DAĞILIMI

Kaynak: 31.12.2024 tarihli Infina business analytics verileri

GRAFİK 6-OKS KATILIM FONLARININ FON TÜRÜNE GÖRE DAĞILIMI

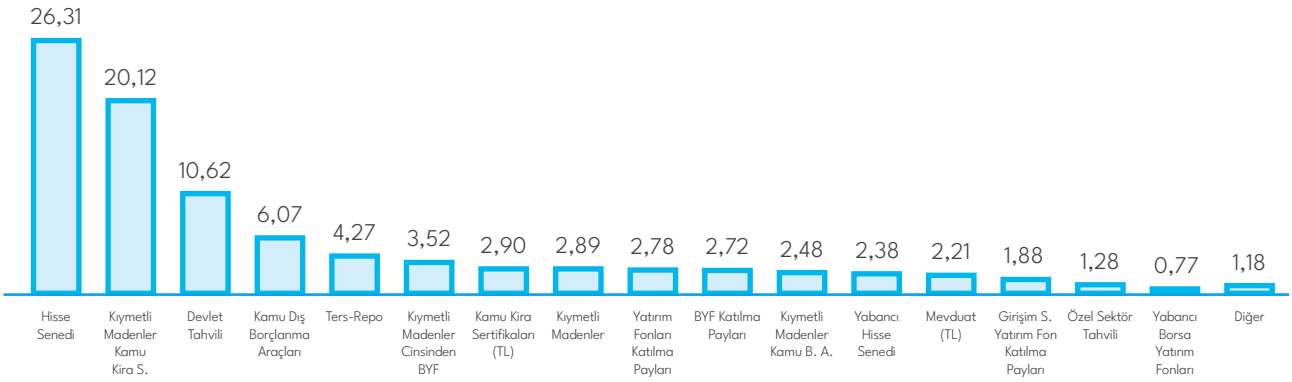

Kaynak: 31.12.2024 tarihli Infina business analytics verileri

OKS'DE FAİZSİZ YATIRIM TERCİHLERİNDE YAKLAŞIK %68,8 İLE ÖN SIRAYI ALAN "KATILIM STANDART FONLARI" ÖNEMLİ BİR BÜYÜKLÜĞE ULAŞMIŞTIR. KATILIM STANDART EMEKLİLİK YATIRIM FONLARINI %13,1 İLE DEĞİŞKEN AGRESİF FONLAR TAKİP ETMEKTEDİR.

Faizsiz fonların gelişimi ve piyasanın derinleşmesi için, SPK ve SEDDK tarafından katılım fonlarında ürün çeşitliliğini artıracak düzenlemeler yapılması önem arz etmektedir. Bununla birlikte, BES ve OKS'de sunulan tüm emeklilik yatırım fonlarının portföy dağılımına baktığımızda, ağırlığın hisse senedi fonlarında olduğu görülmektedir. Grafik 7'den de görüleceği üzere, sırasıyla hisse senedi, kıymetli madenler ve devlet tahvili ilk üç sırada yer almaktadır.

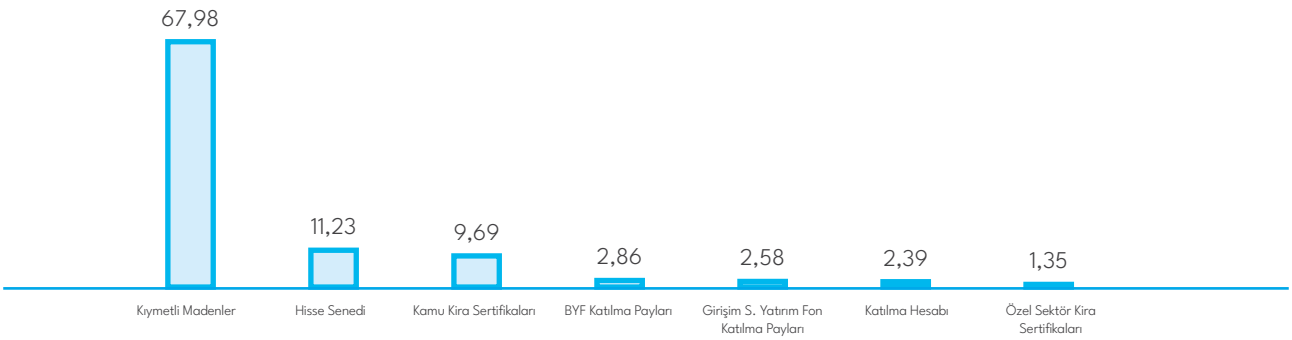
GRAFİK 7-BES+OKS FONLARIN VARLIK DAĞILIMI
(KATILIM+FAİZ İÇEREN) (%)

Kaynak: 31.12.2024 tarihli Infina business analytics verileri

Grafik 8'de görüldüğü üzere, katılım emeklilik yatırım fonlarının varlık dağılımında ağırlığın %67,98 ile kıymetli madenlerde olduğu görülmektedir. Kıymetli madenler dışında hisse senedi ve kamu kira sertifikaları yakın oranlarda katılım fonlarının varlık dağılımında yer almaktadır.

GRAFİK 8-BES+OKS KATILIM FONLARININ VARLIK DAĞILIMI

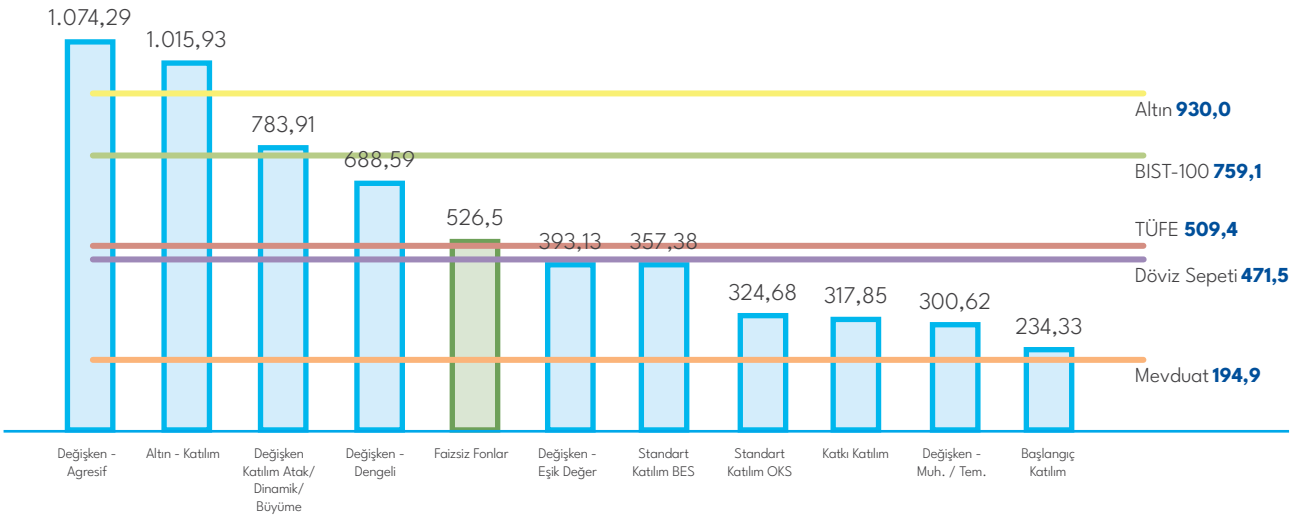
Kaynak: 31.12.2024 tarihli Infina business analytics verileri

Katılım Esaslı Emeklilik Yatırım Fonlarının Performansı

Sistem, bireyleri uzun vadeli tasarrufa yöneltirken, sermaye piyasalarının uzun vadeli kaynak ihtiyacı için de önemli bir katkı sağlamaya devam etmektedir. Emeklilik yatırım fonlarının uzun vadeli performansına bakıldığında enflasyonun üstünde getiri sağlamıştır. Sistemin bu yapısı göz önünde bulundurulduğunda beş yıllık dönemlerde emeklilik yatırım fonlarının ortalama getirisinin, enflasyon ve mevduatın üzerinde olduğu görülmektedir.

Faiz içeren fonlara göre daha kısa bir geçmişe sahip olan katılım fonlarının geçtiğimiz beş yıllık dönemde ortalama getirisi Grafik 9'da yer almaktadır. Beş yıllık dönemde katılım fonları arasında en yüksek getiriyi değişken ve altın fonları sağlamıştır. Sistemdeki tüm katılım fonlarının son beş yıllık dönemdeki ortalama getirisi TÜFE, döviz sepeti ve mevduatın üzerinde olmuştur.

GRAFİK 9-BEŞ YILLIK GETİRİ KARŞILAŞTIRMASI
(KATILIM FONLARI)

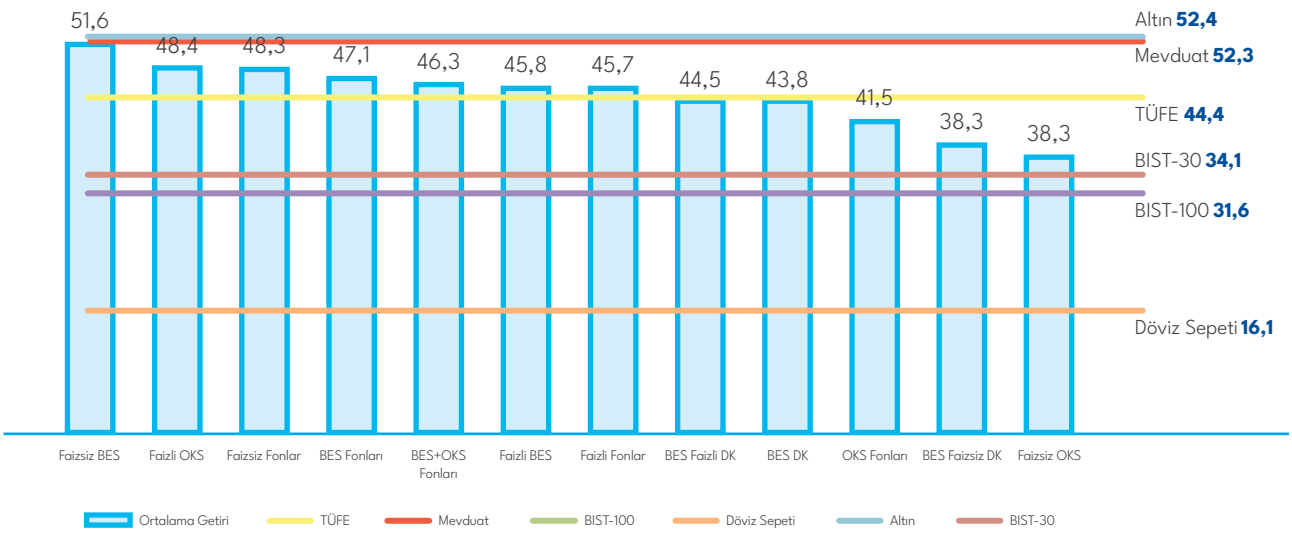

Kaynak: 31.12.2024 tarihli EGM verileri

BEŞ YILLIK DÖNEMDE KATILIM FONLARI ARASINDA EN YÜKSEK GETİRİYİ DEĞİŞKEN VE ALTIN FONLARI SAĞLAMIŞTIR. SİSTEMDEKİ TÜM KATILIM FONLARININ SON BEŞ YILLIK DÖNEMDEKİ ORTALAMA GETİRİSİ TÜFE, DÖVİZ SEPETİ VE MEVDUATIN ÜZERİNDE OLMUŞTUR.

Son bir yıllık verilere bakıldığında ise, BES ve OKS'deki fon getirileri Grafik 10'da görülmektedir. BES fonlarının ortalama getirileri %47 ile enflasyonun üzerinde seyretmiş olup, BES ve OKS'deki tüm katılım fonlarının ortalama getirisi ise %48 ile altın ve mevduat haricinde tüm yatırım enstrümanlarından daha fazla getiri sağlamıştır.

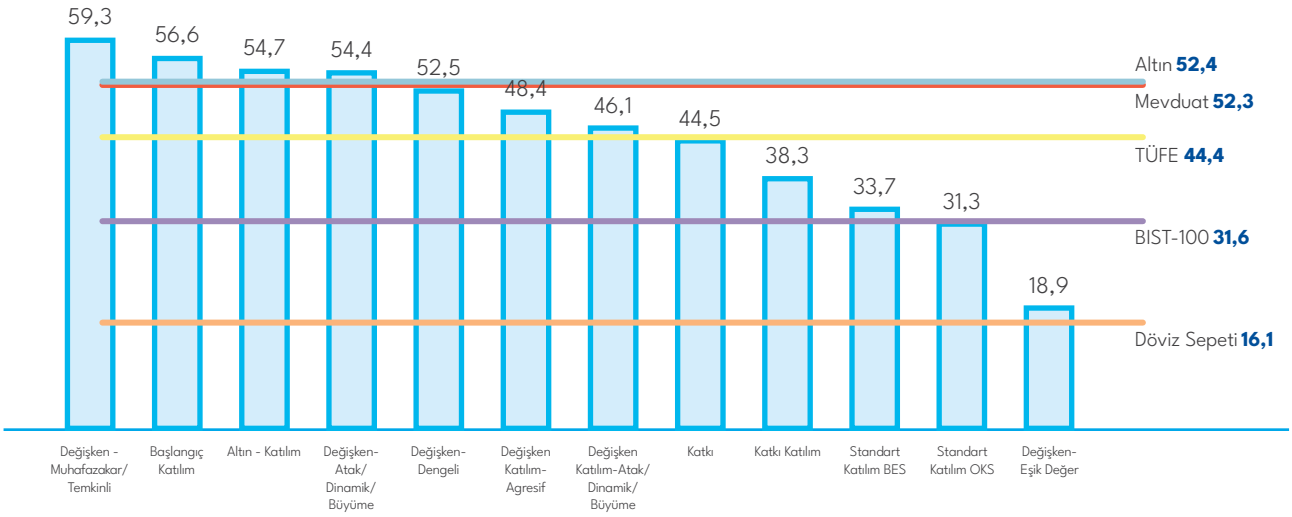
GRAFİK 10 - 2024 YILI KARŞILAŞTIRMALI FON GETİRİSİ (%)

Kaynak: 31.12.2024 tarihli EGM endeks verileri

Grafik 11'den de görüleceği üzere, EGM tarafından açıklanan kıyas grupları bazında getiriler incelendiğinde; değişken muhafazakâr, başlangıç ve altın katılım fonları başarılı bir performans göstererek en iyi getiriye sahip fonlar olmuştur. İlk üç sırada yer alan bu fonlar, tüm yatırım enstrümanlarını geride bırakarak en yüksek getiriyi sağlamış ve katılımcıların yüzünü güldürmeye devam etmiştir.

GRAFİK 11 - 2024 YILI KIYAS GRUBU BAZINDA KARŞILAŞTIRMALI FON GETİRİSİ (%)

Kaynak: 31.12.2024 tarihli EGM

Produced by Tayburn
Tel: (90 212) 227 04 36
www.tayburnkurumsal.com

www.tsb.org.tr